

Täysistunto

Keskiviikko 3.2.2021 klo 15.00—20.17

14. Hallituksen esitys eduskunnalle Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:n muuttamisesta Hallituksen esitys HE 250/2020 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Mennään keskusteluun, jonka avaa ministeri Harakka.

Keskustelu

17.27 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen tavoitteena on muuttaa Ylestä annettua lakia niin, että sääntely olisi EU:n valtioneuvoston mukainen. Yleisradiohan ei ole hallituksen radio, ja vakiintuneeseen tapaan tämäkin hallituksen esitys on valmisteltu parlamentaarisesti eduskuntaryhmien ohjauksessa.

Lausuntokierroksella näkemykset jakaantuivat voimakkaasti. Erityisesti kaupallisen median edustajat kannattivat pidemmälle meneviä rajoituksia Ylen toimintaan, kun taas esimerkiksi vammaisjärjestöt ja monet kansalaiset olivat huolissaan kansalaisten yhdenvertaisesta mahdollisuudesta Yleisradion palveluihin. Esityksessä on pyritty eduskuntaryhmiltä saamamme mandaatin mukaan huomioimaan tasapainoisella tavalla puolueettomasti nämä vastakkaiset intressit.

Ylen saamasta valtiontuesta on kanneltu Euroopan komissiolle vuonna 17, ja asiaa on selvitelty komission kanssa. Keskusteluissa komission kanssa on käynyt ilmi, että Ylen julkisen palvelun tehtävän sääntelyä on tarkennettava. Kyseessä on EU:ssa laajempi keskustelu yleisradioyhtiöiden tehtävistä, ja samantapaisia valtioneuvoston kantoja on tehty myös muissa EU-maissa. Näin komissio on kiinnittänyt yleisesti huomiota yleisradiotoiminnan kilpailuvaikutuksiin kaupalliseen mediaan.

Ensiksikin, ehdotuksen mukaan Ylen sisältöpalvelujen pääpainon tulee olla liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävissä julkaisuissa komission edellyttämällä tavalla.

Toiseksi, ehdotuksen mukaan Ylen tekstimuotoisen sisällön tulee pääsääntöisesti liittyä Ylen kuvaa tai ääntä sisältävään julkaisuun. Tätä liityntää ei poikkeuksellisesti edellytetäisi laissa luetelluissa tapauksissa. Tällaisia tapauksia olisivat lyhyet tekstimuotoiset sisällöt, joita Yleisradio julkaisee Suomen Tietotoimiston kanssa tehtyyn yhteistyöhön perustuen, nopeisiin ja nopeasti kehittyviin uutistilanteisiin liittyvät lyhyet uutissisällöt, Yleisradion lain mukaan välittämät viranomaistiedotukset, saamen- ja romaninkieliset sekä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2021 vp

maan muiden vähemmistönä olevien kieliryhmien kielellä olevat tekstimuotoiset uutissisällöt — tässä lieene sanottava, että nyt ei tarkoiteta ruotsin kieltä, joka on Suomessa toinen kansalliskieli ja virallinen kieli — kulttuuriin liittyvät tekstimuotoiset sisällöt ja opeukseen liittyvät tekstimuotoiset sisällöt.

Arvoisa puhemies! Yleisradion hallintoneuvosto valvoisi näitä ehdotettuja sisältöpalvelujen rajoituksia osana valvontaa, jota hallintoneuvosto tekee, kun se valvoo sitä, että Ylen julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi Yle-lain 6 §:n mukaisesti. Hallintoneuvoston tulevilla linjauksilla voidaan käytännössä tarkentaa sitä, millaisia tekstimuotoisia sisältöjä Yle tulevaisuudessa julkaisee.

Yle-lain 7 §, jossa Yleisradion tehtävät on määritelty, on aina ollut varsin yleisluontoinen. Pykälä on kestänyt aikaa ja mahdollistanut sen, että teknologinen kehitys on voitu huomioida. Tämän vuoksi tekstisisältöjä koskeva välttämätön rajauskkin on liikenne- ja viestintäministeriössä pyritty laatimaan samassa hengessä yleisten periaatteiden kautta.

Olen käynyt keskusteluita eduskuntaryhmien kanssa. Kiitän siitä arvokkaasta ohjauksesta, jota kaikki eduskuntaryhmät ovat tässä osoittaneet. Ja kun katson salissa ympärilläni, niin ehkä poimisin Yle-asioissa muutoinkin erityisesti ansioituneen edustaja Satosen, jolle lämpimät kiitokset. Yhdessä olemme päätyneet arvioon, että pyrkimällä ratkaisemaan asia epävirallisessa menettelyssä Suomella olisi parhaimmat mahdollisuudet vaikuttaa lopputulokseen, ja sen vuoksi hallitus esittää tätä muutosta Yle-lakiin. Riskinä komission epävirallisessa menettelyssä on, että komissio voi kuitenkin käsitellä asiaa edelleen ja Medialiitto voi edelleen jatkaa kanteluaan.

Arvoisa puhemies! Näillä sanoilla avaan lähetekeskustelun.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Kinnunen.

17.31 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa herra puhemies! Elämme monenlaisen tiedon ja monenlaisten todellisuuksien maailmassa. Terve ja rakentavan kriittinen, tasapuolinen, avoin ja vapaa tiedonvälitys on tärkeä osa demokratiaa.

On syytä muistaa, että Ylen ilmainen tekstituotanto palvelee laajaa joukkoa kansalaisia. Asiapohjaista uutisointia ja tekstiä tarvitaan. Kuten ministeri sanoi, lakia on valmisteltu parlamentaarisesti. Vammaisjärjestöt ovat olleet osaltaan huolissaan erityistä tukea tarvitsevien tekstimuotoisista palveluista, mutta vastakkaiset intressit on otettu valmistelussa huomioon. Keskusta puolustaa kansalaisten monipuolista tiedonsaantia ja laadukasta, moniäänistä tiedonvälitystä ja journalismia. Yle on tärkeä osa tätä kokonaisuutta yhdessä muiden medioiden kanssa.

Ylen ohjelmiston pitää olla jatkossakin pitkälti kotimaista, ja sen pitää tukea kotimaista tuotantoa ja tekemistä. Erityisesti tärkeänä pidän Ylen alueellista tehtävää ja Ylen toimintaa koko Suomessa. On syytä muistaa, että Ylen uutistarjonnassa on paljon maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeää materiaalia. Niissä on paljon tekstimuotoista materiaalia verkossa. On tärkeää, että Yle toimii puolueettomasti ja tarjoaa laadukasta tiedettä, sivistystä, kulttuuria, uutisia, historiaa, urheilua ja ajankohtaisohjelmia. Todella merkittävänä pidän sitä, että Yle tarjoaa ohjelmia erityisryhmille, sekä lapsille että iäkkäämmille.

Ylen tulee säilyttää tärkeä tiedonvälittäjän roolinsa myös poikkeustilanteissa, kuten viime aikoina on toteutunut. Pidän ensiarvoisen tärkeänä sitä, että Yle noudattaa jatkossakin tiedonvälityksessään Journalistin ohjeita, ammatillista, eettistä ohjeistusta. Siellä nostetaan esille kohdassa 26 ihmisarvon kunnioittaminen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2021 vp

Olen saanut viime aikoina palautetta Ylen kuunnelmasta Hallitsija. Erityisen loukkaavaksi ja pilkalliseksi on koettu vakaumuksen kepeä käsittely poliittisen satiirin yhteydessä. Journalistin ohjeita ei saisi unohtaa minkään tyyliilajin yhteydessä. Pidän tärkeänä sitä, että Yle pitää Journalistin ohjeista kiinni kaikissa tilanteissa toisin kuin useat vaihtoehtomedioiksi itseään kutsuvat mediat, jotka eivät useinkaan noudata eettisiä ohjeita ja joiden uutisointi kulkee useimmiten mielipidetasolla. Ylen vahvuus ja toiminnan oikeutus nousee sen puolueettomuudesta, korkeasta laatuvaatimuksesta ja eettisestä toiminnasta. [Puhemies koputtaa] Pidetään siitä kiinni.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Purra.

17.35 Riikka Purra ps: Arvoisa herra puhemies! Esityksessä halutaan siis tarkentaa Yleisradion julkisen palvelun tehtävän sääntelyä. Käytännössä säännösten on tarkoitus rajoittaa Yleisradion mahdollisuutta julkaista tekstimuotoisia sisältöjä osana julkisen palvelun tehtävää.

Kaupallisen median ja reilun kilpailutilanteen vinkkelistä ongelmallista nykytilanteesta on se, että verkossa julkaistaan pitkiä tekstivetoisia uutisia, jotka ovat perinteisesti olleet sanomalehtien tärkeintä antia. Se, että Yle verorahoin on niihin tietoisesti panostanut, vääristää kilpailua. Voitte itse käydä katsomassa ja lukemassa pitkiä tekstijuttuja, jotka eivät läheskään aina mitenkään liity esimerkiksi kuvauutistuotantoon, toisin kuin vaikkapa Ruotsin yleisradion verkkojutut, jotka ovat lyhyitä. Yle on siis nimenomaisesti pyrkinyt tulemaan verkossa sanomalehtien kilpailijaksi. Ylen verkkojuttujen ainoa lisäarvo lukijalle on kuitenkin niiden maksuttomuus.

Arvoisa puhemies! Kun Yleisradio pyrkii verkossa maksimoimaan tavoitettavuuden, se tekee juuri sellaisia juttuja, joita ihmiset haluavat lukea ja jotka verkossa leviävät: lifestyleä, somesta poimittuja uutisia, tai niin sanottuja uutisia, ynnä muuta. Voidaan hyvin perustellusti kysyä, onko tämä todella Yleisradion julkisen palvelun tehtävän mukaista. Joitakin vuosia sitten silloinen pääministeri ja muutama muukin ministeri uskalsi ihmetellä tilannetta ja Ylen halua täydelliseen verkkouutisherruuteen. Erityistä ihmetystä ja huolta aiheutti se, että Yle panosti verkkouutisoinnissa paikallisuuteen samaan aikaan, kun pienet maakuntalehdet kamppailivat ja edelleen kamppailevat olemassaolostaan. Sitten Yle on tinkinyt tällaisesta nettiuutisoinnista maakuntalehtien vaatimuksesta. Tilanne ei kuitenkaan muuten ole parantunut. Tehtävänsä ulkopuolella rakennettu tekstimuotoisten verkkouutisten ilmaherruus heikentää monipuolisen ja moniarvoisen median toimintaedellytyksiä.

Arvoisa puhemies! Parlamentaarisesti valmisteltu paketti on erittäin tarpeellinen, ja toivottavasti se onnistuu puuttumaan ongelmaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Essayah.

17.37 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! On tärkeää, että tätä esitystä on parlamentaarisesti valmisteltu ja päästy sitten hyvään lopputulemaan, ja tietysti tavoitteena on muuttaa tätä julkisen palvelun tehtävän määrittelyä niin, että se on EU:n valtioneuvoston sääntelyn mukainen.

Tässä edellä edustaja Purra kyllä hyvin kuvasi sitä, että kilpailuasetelma ei sinällään ole ollut tasapuolinen. Varmastikin on niin, että menneinä vuosina Yle on todellakin tullut sin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2021 vp

ne maakuntalehtien alueelle ja myöskin valtakunnallisten sanomalehtien alueelle, ja ongelmallistahan se on, että toinen toimii verorahoitteisesti ja toiset mediat sitten tilausten perusteella.

Edustaja Kinnunen nosti myös hyvin esille sen, että toisaalta myöskin alueellisesti on nähtävä julkisen palvelun velvoitteen tarpeellisuus. Erityisesti tänä korona-aikana olen ajatellut sitä, että kun alueellisesti nämä erilaiset säännökset vaihtelevat ja ihmiset etsivät näitä tietoja aika usein myöskin verkon kautta, niin siinä tilanteessa, jos ne ovatkin maksumuurin takana, ne alueelliset rajoitukset tai mitä alueellisesti on tapahtunut, jos ne ovat useampien paikallisten ja alueellisten sanomalehtien maksumuurien takana, ollaan kyllä tilanteessa, että tarvitaan sitä julkisen palvelun velvoitteen täyttävää toimijaa sillä alueella. [Arto Satonen: Kyllä!] Minun mielestäni tämä koronatilanne on hyvin avannut tätä, mikä tasapainoilun tarve tässä kuitenkin on, että ei voi ajatella niin, että se alueellinen uutisointi olisi vain jätettävä sinne alueellisten sanomalehtien huoleksi. Siinä mielessä näen, että tämä lakiesitys on tarpeellinen, mutta tässä on muistettava muun muassa tämä aluenäkökulma ja — niin kuin täällä ministerin puheenvuorossa tuli esille — esimerkiksi vammaisjärjestöjen esittämät huolet.

Toki on tärkeää, että meillä edelleenkin Yle toimii julkisen palvelun velvoitteen mukaisesti ja että meillä Suomessa kaiken kaikkiaan katsotaan, että meillä säilyy monipuolinen mediakenttä ja että siellä on kaikille tilaa elää. Itseäni hivenen huolestuttaa se kehitys, mistä olemme nyt viime päivinä lukeneet, että monet meidän lehtemme alkavat tekemään sellaista kansainvälistä yhteistyötä, jossa on varmasti ihan omat puolensa, mutta en tiedä, haluanko lukea esimerkiksi vaikkapa Financial Timesin suomennetun jutun sitten seuraavana päivänä jostakin kotimaisesta sanomalehdestä, jos se edellisenä päivänä on julkaistu jossakin muualla. Tämän tyyppisiä suomennettuja juttuja minun mielestäni on jo ollut jonkun verran meidän päälehdissä, ja jossain mielessä tämä tuntuu vähän erikoiselta yhteistyökuviolta. Toivon, että näihin asioihin säilyy aina myöskin kansallinen näkökulma ja että tehdään laadukasta, hyvää, kotimaista journalismia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kivisaari.

17.40 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Kuten ministerin esittelystä kävi ilmi, tässä esityksessä ehdotetaan tarkennettavaksi Ylen julkisen palvelun tehtävän määrittelyä niin, että se olisi EU:n valtioneuvoston säätelyn mukainen. Tarkennukset rajoittaisivat Ylen mahdollisuutta julkaista tekstimuotoisia sisältöjä osana julkisen palvelun tehtävää. Lakiesityksen tarkoituksena on siis määritellä Ylen tekstimuotoinen verkkosisältö nykyistä paremmin.

Puhemies! Keskustelua on käyty siitä, voiko julkisia varoja käyttää sellaisten verkkosisältöjen tuottamiseen, jotka eivät liity julkisen palvelun, Yleisradion, ohjelmistoihin. Euroopan komissiolle tehdyssä kantelussa Medialiitto katsoo, että Ylen tekstimuotoisessa julkaisutuotannossa on kyse käytännössä julkisin varoin tuetusta verkkosanomalehdestä. Tässä mielessä yleisradiolain muuttaminen on välttämätöntä, jotta kotimaisen yksityisen median toimintaedellytykset voidaan turvata kestäväällä tavalla.

Puhemies! Kannan välillä huolta myös kaupallisen median toimintaedellytyksistä ja resursseista. Esimerkiksi maakuntalehdillä ja muilla paikallisilla medioilla on paitsi valtava merkitys paikallisen ja alueellisen uutisoinnin turvaajana myös olennainen osa vaikkapa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2021 vp

korona-ajan poikkeustilanteissa. Myöskään tätä kenttää ei pidä ajaa puristuksiin ja epäterveeseen ja epäreiluun kilpailuasemaan.

Toisaalta myös Ylellä on tärkeä alueellinen tehtävä, jota suuresti arvostan. Se myös tarjoaa ohjelmia esimerkiksi erityisryhmille, ja sen rooli korostuu moniäänisyyden takaajana. Tekstimuotoiset sisällöt ovat näiltä osin Ylelle tärkeitä julkaisukeinoja. Tätä näkökulmaa on korostettu muun muassa Journalistiliiton ja Yleisradion ohjelmatyöntekijöiden lausunnoissa.

Puhemies! Ylen yhdessä ja tasapainoisesti muiden medioiden kanssa tekemä laadukas journalismi on tärkeä osa suomalaista yhteiskuntaa. Ulkomailta saamme monta varoittavaa esimerkkiä, ja myös Suomeen on rantautunut medioita, jotka eivät välitä journalismin ohjeista.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Holopainen, Hanna.

17.43 Hanna Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Meillä on tässä käsittelyssä hallituksen esitys, jolla rajoitetaan Yleisradion toimintaa. Esitys on valmisteltu yhteistyössä eduskuntaryhmien kanssa. Kysymyksessä on tilanne, jossa pyritään varmistamaan, että Yleisradio Oy:n julkisen palvelun tehtävä on määritelty siten, että se olisi EU:n valtiontukisääntelyn mukainen. Taustalla on Medialiiton vuonna 2017 tekemä kantelu Euroopan komissiolle. Esityksellä rajoitetaan Yleisradion julkaisemia tekstimuotoisia uutissisältöjä. Jatkossa tekstisisällöillä tulisi olla vahvemmin kytkös liikkuvan kuvan ja äänen julkaisuun. Rajoitus ei koskisi kuitenkaan lyhyitä uutissisältöjä, viranomaistiedotusten julkaisemista, vähemmistössä olevien kieliryhmien kielellä olevia sisältöjä eikä kulttuuriin ja opetukseen liittyviä tekstisisältöjä. Tällä muutoksella halutaan vahvistaa kaupallisen median toimintaedellytyksiä.

Huolta ovat herättäneet tämän muutoksen mahdolliset vaikutukset kansalaisten yhdenvertaiseen tiedonsaantiin. Elämme maailmassa, jossa luotettavan ja moninaisen tiedonsaannin merkitys on yhä suurempi. Yhteiskunnan eriarvoistuminen näkyy yhä vahvemmin myös tiedonsaannin osalta. Luotettava tieto on tärkeä osa demokraattista vakaata yhteiskuntaa. Meidän täytyykin eduskuntakäsittelyssä tarkastella tätä kokonaisuutta huolellisesti, jotta tämä ei vaarannu.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Sarkkinen, Hanna.

17.45 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Aikana, jona valeuutiset leviävät ja yhteiskunnallinen keskustelu on kuplautumassa, aikana, jona oikealle tiedolle ja yhteiskunnalliselle keskustelulle on tarve, aikana, jona kulttuurisille elämyksille ja yhteisille tarinoille on kysyntää, on entistä tärkeämpää varmistaa julkisen yleisradiopalvelun toiminta. Vasemmistoliiton mielestä oikeus vastaanottaa luotettavaa, monipuolista ja faktapohjaista tietoa kuuluu kaikille. Vasemmistoliiton mielestä laadukkaat, virkistävät ja monipuoliset kulttuurisisällöt kuuluvat kaikille. Yleisradion sisällöt ovat jokaisen kansalaisen saavutettavissa maksutta televisiossa, radiossa ja netissä. Vasemmistoliiton mielestä näin pitää olla jatkossakin. Ylen toiminta on ensiarvoisen tärkeää kansalaisten yhdenvertaisuuden ja demokratian toimivuuden kannalta, ja Ylen toiminta on turvattava tällä lakiesityksellä ja jatkossakin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2021 vp

Me emme ole tekemässä näitä muutoksia Yle-lakiin erityisen mielellämme — se on myönnettävä — mutta yhteistyössä muiden eduskuntaryhmien kanssa olemme pyrkineet valitsemaan pienimmän pahan tien ja päätyneet ratkaisuun, joka toivon mukaan aiheuttaa Ylen toiminnalle vähiten haittaa samalla täyttämällä EU-komission vaatimukset.

Arvoisa puhemies! Euroopan komissio edellyttää Suomelta toimenpiteitä Ylen suhteen. Taustalla on valtiontukikantelu komissiolle. Kantelun mukaan Yleisradion tekstisisällöt vääristävät media-alan kilpailua, vaikkei vääristymisestä ole tutkimusnäyttöä. Päinvastoin, tuore kaikki EU-maat kattava tutkimus osoittaa, että julkinen ja kaupallinen media hyötyvät toisistaan. Yleisradioyhtiötä koskevista kanteluista on paljon esimerkkejä muualta Euroopasta. Kantelut on usein hoidettu epävirallisissa keskusteluissa komission kanssa, ja näin Suomikin pyrkii nyt tekemään. Lakimuutokset on pyritty laatimaan komission ehtojen mukaisesti niin, että Ylen toimintaa joudutaan rajoittamaan mahdollisimman vähän. Yle on valmistautunut tähän muutokseen jo pitkään ja lisännyt tekstisisältöihinsä liikkuvaa kuvaa ja ääntä monimediallisesti komission valtiontukiehtojen mukaisesti. Ylen oman arvion mukaan lakimuutos ei merkittävästi heikennä sen toimintaa. Onnistuessaan tämä kevyempi, epävirallinen menettely olisi parempi kuin pitkä ja epävarma virallinen oikeusprosessi EU:n kanssa.

Arvoisa puhemies! Yhdessä kaikkien eduskuntaryhmien kanssa ja Yleä konsultoiden lakiesityksessä on pyritty valitsemaan Ylen toimintaa jatkossakin turvaava ratkaisu. Yleisradio on eduskunnan alainen laitos. Tästä syystä eduskunnan pitää huolellisesti tarkkailla lakimuutoksen aiheuttamaa tilannetta ja varmistaa, että Yle tarjoaa jatkossakin kattavaa tietoa maailmasta, näkökulmia yhteiskunnasta ja elämyksiä kulttuurista yhdenvertaisesti ja saavutettavasti kaikille suomalaisille.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Satonen.

17.48 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitokset ministerille siitä, että tämä on perinteiseen tapaan valmisteltu parlamentaarisesti, kuten yleensä Yle-asiat on. Tätä on taidettu jo kymmeniä vuosia valmistella. Se on muuten sellainen aika harvinainen piirre, koska kun usein otetaan vaikka BBC esimerkkinä, niin ei BBC:n päätöksenteossa oppositiolla ole mitään roolia. Että se on hienoa, että meillä on tällainen perinne säilynyt.

Ehkä ensin muutama periaatteellisempi näkökohta tähän asiaan:

Kun puhutaan tästä Ylen ja kaupallisen median suhteesta, niin tämä on minusta sellainen asia, jossa ovat vähän niin kuin kaikki oikeassa. Minä ymmärrän kyllä sen, että jos joku jakaa maitoa ilmaiseksi, niin sitten on vaikea jonkun myydä sitä maitoa. Eli siinä on kysymys tietenkin siitä, että kun kaupallinen media entistä enemmän elää netistä ja digilehdistä ja muista, niin heille on tietysti myös äärimmäisen tärkeää se, että joku sitten maksumuurin takaa ostaa niitä uutisia, koska se on heidän olemassaolonsa kannalta ihan välttämätöntä.

Mutta sitten toisaalta on kuitenkin juuri niin, mistä edustaja Sarkkinen ja moni muukin täällä sanoi, että suurin osa ihmisistä ei sitä maksumuuria koskaan ylitä eikä sitä rahaa käytä, jolloin, jos sitä Ylen tarjoamaa palvelua ei ole tarjolla, he jäävät sen uutisista paitsi, ja tämä on se tasapaino, jota tässä joudutaan hakemaan.

Kolmas asia on se, että jotta tämä tilanne olisi mahdollisimman hyvä, niin kansalaisten tiedonsaannin kannalta pitäisi pystyä säilyttämään tämä nykyinen järjestelmä, jossa meillä on vahva maakuntalehti ja sitten meillä on vahva Ylen aluetoimitus. On myös niin, että jos

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2021 vp

joku maakuntalehti täältä Suomesta loppuu, niin ei Ylen aluetoimitus kykene paikkaamaan sen maakuntalehden roolia, ja se on ihan päivänselvää. Ja sitten taas toisaalta, jos ei Ylen aluetoimitusta siellä ole, niin siitä seuraa myös se tilanne, että silloin maakuntalehti on siellä monopolissa, ja sekään ei ole kovin hyvä tilanne.

Eli tämä on ikään kuin sellainen, että jos tämä nykyinen status quo säilytettäisiin, niin se olisi kaikkein paras, mutta näitten muitten taholta haastetaan aika voimakkaasti sitten Googlea ja Facebookia, koska niiltä tuleva uhka ja se, että sinne menee niitä mainoseuroja, on kaikkein suurin uhka kaupalliselle medialle, ja siihen meidän on vaikea vaikuttaa. No, sekin on varmaan oma asiansa, johon pitäisi pystyä jotain tekemään.

Arvoisa puhemies! Ihan lopuksi vielä näistä poikkeuksista:

Mielestäni se on itsestäänselvää, että näiden nopeiden uutistilanteiden pitää olla tämän poikkeuksen piirissä. Jos laiva ajaa karille, niin se on pystyttävä kertomaan, vaikka siitä ei ole kuvaa eikä ääntä. Ja sitten nämä opetustilanteet ja muut ovat mielestäni myös selviä, koulutukseen ja oppimiseen liittyvät.

Sitten tietysti tämä uutistoimistoasia vähän itseäni ihmetyttää. Silloin kun vedin parlamentaarista työryhmää Yleen liittyen, oli niin, että nimenomaan kaupallinen media vaati, että Yle tulee STT:n jäseneksi, ja silloin se muutos tehtiin, ja nyt sitten tämä on heittänyt ihan niin kuin pääläelleen, [Puhemies koputtaa] mitä vielä kyllä ihmettelen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Tynkkynen.

17.52 Sebastian Tynkkynen ps: Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Kuten hallitus on osoittanut toteen, on pelottavan helppoa jakaa yhteistä rahaa. Vielä helpompaa on ottaa sitä vastaan ja vaatia sitä yhä enemmän. Kun valtion rahoittamat tahot kasvavat pala palalta ja vuosi vuodelta veronmaksajien piikkiin, päädymme lopulta maksamaan sellaisiakin toimintoja, jotka eivät alkuvaiheessa olisi tulleet kuuloonkaan. Edunsaajat kuitenkin puolustavat viimeiseen asti asemaansa, ja maksajille esitetään keksittyjä kauhukuvia siitä, mitä tulisi käymään, jos rahan pumpppausta alettaisiinkin hillitsemään. Vastaavasta kehityskulusta esimerkkinä mainittakoon Euroopan unioni, johon liityttäessä ei liiemmin povattu miljardien tulonsiirtoja Suomesta etelään. Nyt niitä kuitenkin pakotetaan meille välttämättömyytenä ja Suomen etuna. Sama kehityskulku on nähtävissä Ylen osalta.

Moni olisi saattanut suhtautua epäuskoisena, jos taannoin olisi esitetty Ylen syövä vuositain yli puolen miljardin euron edestä veronmaksajien keräämästä yhteisestä pussista. Nyt kuitenkin näin on. Moni olisi saattanut suhtautua epäuskoisena, jos taannoin olisi esitetty Ylen kilpailevan täydellä voimalla yksityisiä sanomalehtitaloja vastaan, jotka samalla käyvät eloonjäämistäisteluaan. Nyt näin kuitenkin käytännössä tapahtuu, kun epäreilun kilpailuasetelman turvin jättimäinen Yle tarjoaa digilehteen verrattavaa sisältöä veronmaksajien piikkiin. Samaan aikaan sanomalehtitalot pyrkivät pitämään viimeisistä tilaajistaan kiinni ja siirtämään sisältöään maksulliseen digitaaliseen muotoon.

Arvoisa herra puhemies! Yhtenä Ylen perimmäisistä tarkoituksista on turvata kansalaisten monipuolinen tiedonsaanti. Ottaen huomioon Ylen toiminnan kehittymisen on aiheellista tarkastella kriittisesti sitä, vahvistaako Yle todella kansalaisten kattavaa tiedonsaantia, ja sitä, onko tarjottu sisältö todellakin monipuolista. Kun tekstimuotoista uutisointia tarjoava Yle vie tilaa yksityisiltä toimijoilta, vaarana on, että kansalaisten kattava tiedonsaanti heikkenee sanomalehtitalojen joutuessa lyömään lappua luukulle. Kun koko Ylellä on töissä 3 000 henkilöä, vastaavasti kaikkien suomalaisten sanoma- ja aikakauslehtien

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2021 vp

toimittajia on yhteenlaskettuna jäljellä saman verran vain muutaman vuoden kuluttua. Monipuolisen tiedonsaannin parhaana takuuna olisi monipuolinen mediakenttä, ei yksi suuri Yle.

Ylen tulisi toimia vain niillä osa-alueilla, joilla markkinaehtoisesti ei saada tuotettua riittävästi tekstisisältöä, kuten esimerkiksi saamenkielisen sisällön osalta. Ylellä on pitkä puoluevärin sävyttämä historiansa, ja nykyisinkin sisällön monipuolisuudesta voidaan olla montaa mieltä. Monelle kansalaiselle Ylen toiminta vaikuttaakin enemmän vihervasemiston äänitorvena olemiselta, minkä rahoittamiseen ei löytyisi halua. Sen sijaan, että pelotellaan Suomen ajautuvan ilman Yleä USA:n kaltaiseen, puoluepolitisoituneiden mediatalojen tilanteeseen, tulisi meidän olla vielä enemmän peloissamme, jos niitä poliittisia mediataloja onkin vain yksi. Kumpikaan ei ole Suomen etu, ja näiden välttäminen edellyttää Ylen toiminnan sekä rahoituksen nykyistä tiukempaa rajaamista. Kannatan hallituksen esitystä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja...

Ja vielä...

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Niin, jatkakaa, jatkakaa, olkaa hyvä.

Joo. — Ja vielä tuossa tuli mieleen matkalla muutama ajatus. Hallituksen esityksen sijaan olisin ehkä mennyt vielä pidemmälle tässä Ylen toimintojen rajaamisessa, mutta toivon, että näillä rajauksilla tulee olemaan myöskin merkittäviä budjettivaikutuksia, eikä niin, että jatkossa Ylen budjetti näistä toiminnallisista rajoituksista ja pienennyksistä huolimatta tulee pysymään samana.

Ja vielä muutamien edustajien puheenvuoroihin liittyen ihmettelen sitä, minkä takia — kun meillä on Julkisen sanan neuvosto, johon kaikki mediatalot ovat sitoutuneet, ja kun on Journalistin ohjeet, joihin ollaan sitouduttu — väitetään, että vain Yle pystyy tuottamaan luotettavaa tietoa, ja kyseenalaistetaan ikään kuin näitä muita mediataloja. [Kimmo Kiljunen välihuuto] Tämä on ihan käsittämätöntä. Muut mediatalot tekevät todella hyvää työtä, todella hyviä paljastuksia, ja me saadaan näitä myöskin Ylen ulkopuolelta. Monipuolinen mediakenttä on kaikkien suomalaisten etu. — Kiitos, puhemies.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. Ja pahoittelut, että meinasin keskeyttää, kun luulin jo, että lopetatte. — Edustaja Holopainen.

17.57 Mari Holopainen vihr: Kiitos, arvoisa puhemies! Hyvät edustajat! Tästä tietysti herää kysymyksiä, miksi kyseiseen muutokseen on annettu tällainen responssi, ja on tuotu myös esiin niitä huolia, että tässä tarkastelussa, joka Suomelle on annettu, on katsottu liikaa kilpailuoikeudellisia näkökohtia, kun kuitenkin tiedonvälitykseen liittyy paljon muitakin tärkeitä näkökulmia ja ihmisten oikeuteen saada tietoa maksuttomasti.

Kyllähän tästä on vaikea nähdä niitä hyötyjä nyt sitten, vaikka varmasti on pyritty vielä turvaamaan Ylen toimintaa. Jos ajattelee, että meillä on tiettyjä toimintoja, jotka on pakko julkisista varoista rahoittaa, niin toki on monia sellaisia, esimerkiksi koulutus, opetus, jotka eivät toimi kaupallisin ehdoin. Samoin meillä on tutkimus, ja monin tavoin journalismi ja etenkin tutkiva journalismi, joka ei varmasti löydä kaupallista rahoitusta, kyllä vertau-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2021 vp

tuu siihen, että meillä on myöskin julkisesti rahoitettua tutkimusta. [Sebastian Tynkkynen: Suomen Kuvalehti!] Olisi hienoa, että meillä olisi enemmän rahoitusta tutkivalle journalismille, joka ei pysty toimimaan kaupallisin periaattein, kuin myös tutkimusrahoitusta kannattaa tietysti ylläpitää sen takia, että se on ihan keskeinen kilpailukyvyn edellytys. Jotenkin tämä vertautuu monenlaisiin julkisiin tehtäviin siinäkin mielessä, että me tiedetään, että Ylellä on erittäin vahva paikallinen presenssi ja Yle vastaa monista paikallisista uutisista. Siellä ei ole mitään sellaista kilpailukenttää tiedossa, että olisi välttämättä erityisen kannattavaa kaupallisesti tuottaa uutisia, joten kyllä se riski on, että tässä sitten heikentyy tiedonvälitys. Näin varmasti käy, jos yhtä maksutonta kanavaa rajoitetaan.

Olisi hyvä tarkastella nyt, kun eduskunta toki tekee huolellista työtä tässä vaiheessa, esimerkiksi näitä edellytyksiä Tampereen yliopiston ja Helsingin yliopiston yhteislausunnossa, jossa myös tuodaan esiin erittäin hyviä seikkoja esimerkiksi sen suhteen, että tämä jako tekstimuotoiseen ja audiovisuaaliseen sisältöön on teknologisesti vanhentunut. On kulu-
nut aika paljon aikaa siitä, kun näitä lähtökohtia on ruvettu kyseenalaistamaan tietyiltä tahoilta, ja media on muuttunut sen aikana, ja nyt olisi tosi tärkeätä, että eduskunta varmistaa, että kansalaisten perusoikeudet ovat tässä se ykkösasia, jolla mennään eteenpäin.

Olen kyllä tosi huolissani siitä, kun ajatellaan vielä näitä paikallismedioita, että meidän aktiivi-ihmiset esimerkiksi tuovat esiin, että Pohjanmaan suunnasta löytyy sellaisia paikallislehtiä — toki kuka tahansa voi perustaa nykyään lehden — joissa esimerkiksi vertaillaan ja on vertailtu valtuutettuja, ja yllättäen eräässä lehdessä tämän parhaimman arvi-
on parhaasta valtuutetun työstä sai tämän lehden omistaja, joka oli myös valtuustossa luottamustehtävissä. [Kimmo Kiljunen: Se oli ihan yllätys!] Ollaanko me tällaiseen paikallis-
lehdistöön sitten enemmän siirtymässä, kun meillä on vähemmän laadukasta maksutonta sisältöä ja mahdollisuuksia tuottaa? Toivottavasti ei. Kyllä eduskunnan tehtävä on se, että me varmistetaan, että maksuton paikallisuutisointi jatkossa toimii.

Ja tietysti voisi kuvitella, kun täällä lakiesityksen perusteluissa kuitenkin tuodaan se esiin, että tässä tätä tekstimuotoista sisältöä jouduttaisiin rajoittamaan, ellei siinä yhteydessä ehkä olisi jotakin audiovisuaalista, mutta toki se vaatisi paljon enemmän resursseja todennäköisesti.

Eli en näe hirveän positiivisena tämän lakiesityksen mahdollisia vaikutuksia, ja kyllä minä toivoisin, että esimerkiksi tähän Tampereen yliopiston lausuntoon oikein hyvin vielä perehdyttäisiin, koska tässä on myös esitetty ihan painavalta taholta sellaista vaihtoehtoa, että näitä tehtäviä voisi uudelleen määritellä ja tietyiltä osin laajentaa, jolloin sitten ei jouduttaisi ongelmiin myöskään kilpailuoikeuden kanssa ja pystyttäisiin kokonaan toisella tavalla taklaamaan tätä. Minä olen ymmärtänyt, että myös kansalaisaloitetta mahdollisesti puuhataan nyt tämän asian tiimoilta.

Minusta tuntuu, että tässä ei ehkä sellainen ihan valtava hyötynäkökulma ole vielä korostunut, vaikka nyt ollaan niin huolissaan valeuutisista. Totta kai me voidaan kaikki ruveta seuraamaan uutisia vaikka edustaja Tynkkynen kanavien kautta tai jonkun muun, mutta en ole varma, onko se paras tapa. Kyllä pidän erittäin arvokkaana, että meillä on toimijoita, joilla on mahdollisuus käyttää aikaa toimittajan työhön, ja se on tosi tärkeätä meidän demokratian kannalta. [Sebastian Tynkkynen: Tuossako ne vaihtoehdot olivat? Hyvänen aika!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Harakka.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2021 vp

18.03 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka: Arvoisa puhemies! Tässä on käytetty erittäin hyviä puheenvuoroja. Kommentoin niitä lyhyesti:

Edustaja Purra nosti hyvin esiin tämän laajan Yleisradion tekstijulkaisun ongelmat. Vastaavasti myöskin edustaja Essayah puolusti myös oikein hyvin sitten sitä, miksi se rajausta on tehty juuri kuten on tehty. Kotimaisen alueellisen tiedonvälityksen elinvoimasta on syytäkin olla huolissaan, ja juuri sen tähden olemme nyt ensimmäistä kertaa liikenne- ja viestintäministeriössä tämän koronan johdosta jakaneet sitten tukea mediasisällöille, kotimaisille mediasisällöille, ja paraikaa tämmöistä laajempaa journalismin tukea työryhmässä pohditaan.

Ehkä entinen ammattini antaa sitten eväitä siihen pohdintaan, että itse asiassa resurssien leikkaukset luovat kiusauksen Yleisradiolle oikaista vähän halvempaan tuotantoon, sillä sen sijaan, että lähdettäisiin kamerahenkilön kanssa maailmalle tekemään uutista ja editoimaan sitä lähetykseen, sinä aikana ehtii tehdä 20 pientä uutista sen päätteen ääressä. Eli täytyy ehkä sanoa näin, että Ylellä pitää olla resurssit tehdä kallista journalismia. Silloin voidaan edellyttää itsekuria ja reilua peliä.

Edustaja Satonen kiinnitti oikein huomiota siihen, että kotimaisen kaupallisen tiedonvälityksen pahin kilpailija on kansainvälinen kaupallinen tiedonvälitys, jos nyt edes tiedonvälityksestä voi puhua näitten digitaalisten alustojen yhteydessä, jotka imevät mainoseuroja. Nyt EU on vihdoinkin viimein tehnyt kaksi tärkeää asetusta, jotka tulevat myöskin Suomen tietoon digitaalisten palveluiden osalta ja jotka sääntelevät sitten sitä, että olisi pelisäännöt siihen, mitä siellä julkaistaisiin, ja räikeisiin lainvastaisuuksiin vihdoinkin puututtaisiin. Presidentti Trumpin Twitter-tilin kohtalo on tästä hyvä esimerkki: mieluummin sääntöjen mukaan kuin jonkun suuren yhtiön mielivallan mukaan tehtäisiin päätöksiä. Ja toinen tärkeä asetusta koskee digitaalisia markkinoita, jotka sitten pyrkivät suitsimaan näitä suurimpia portinvartijayrityksiä, jotka ovat aito uhka kilpailulliselle markkinataloudelle. Tässä mielessä yhdyin edustaja Tynkkysen EU-myönteiseen näkökulmaan siltä osin, että hän ylisti näitä EU:n vaatimuksesta tehtyjä Ylen rajoituksia. [Naurua] — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään, ja asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 18.06.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 20.06.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 14 käsittelyä. — Edustaja Pitko.

20.06 Jenni Pitko vihr: Arvoisa rouva puhemies! Tähän Yle-lain muutokseen on tosiaan jouduttu — ja nimenomaan jouduttu — siitä syystä, että tämä meidän nykyinen Yle-lakimme ei ole linjassa EU-sääntelyn kanssa, ja siitä tosiaan on tehty valitus Euroopan unionin komissioon. Ajattelen niin, että tätä lakimuutosta ei ilman sitä, että meidän on pakko se tehdä, kannattaisi tehdä. Minä en usko, että se tulee parantamaan median toimintaedelly-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2021 vp

tyksiä tai lisäämään laadukasta journalismia, vaan itse asiassa pahimmillaan se tulee sitä vähentämään. Median toimintaedellytykset ja laadukas journalismi ovat asioita, joita me haluamme kuitenkin turvata, ja varmasti tässä salissa se on meidän yhteinen huolestumme, kun tiedämme, kuinka esimerkiksi median rahoitus on vähentynyt pitkällä aikavälillä.

Mutta oleellisena näen kuitenkin sen, että tämä lakimuutos ei välttämättä johda toiminnan vähenemiseen vaan parhaimmillaan se muuttaa muotoaan. Mehän emme ole leikkaamassa esimerkiksi Ylen rahoituksesta tämän myötä, ja se on oleellinen osa, vaikka osa toiminnasta tullaankin näin lain mukana kieltämään. Tekstisisältö tulee vähenemään, mutta toisaalta on niin, että video- ja audiomuoto voivat saada tavoitettua yhä uusia tiedonjanoisia kansalaisia, ja siihen toki haluan luottaa, mikäli tämä laki hyväksytään.

Ylen edellytykset ylipäänsä toimia täyttääkseen lakisääteisen tärkeän tehtävänsä on turvattava, ja se on tietenkin täällä eduskunnassa nimenomaan meidän tehtävämme. Tämä laki on nyt eduskunnan käsittelyyn tuotu, ja kuten näissä Yle-asioissa on totuttu, se ansaitsee kattavan ja perustavanlaatuisen käsittelyn valiokunnassa ja täällä täysistunnossa, kun sen aika on.

Saatu palaute on ollut paikoin varsin kriittistä tuossa lausuntokierroksella, ja näihin nostettuihin asioihin ja näkökulmiin meidän täytyy sitten valiokunnassa perehtyä. On tärkeää näitä arvioida, ja olen ministerin suusta ymmärtänyt, että kuitenkin tämä nyt esitetty lakimuutos on se pienin paha, millä me voimme täyttää nämä komission antamat velvoitteet niin, että me päästään tähän EU-sääntelyn mukaiselle tasolle. Mikäli tämä on se pienin paha, niin se täytyy toteuttaa, mutta on varmasti myös valiokunnan asia selvittää se.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Torniainen.

20.09 Ari Torniainen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Lakiesityksen tarkoituksena on määritellä Ylen tekstimuotoinen verkkosisältö nykyistä tarkemmin, ja Yle itsessään kannattaa tätä tarkennettua esitystä. Tässä on myöskin ollut matkan varrella ristiriitaisia, erilaisia näkemyksiä, ja Medialiitto on halunnut myöskin sitten omalta osaltaan tiukennuksia esitykseen. Tästä esityksestä on käyty keskustelua parlamentaarisesti eduskuntaryhmien kanssa, ja sen pohjalta liikenne- ja viestintäministeriö on sitten tehnyt tämän lakiesityksen.

Omasta mielestäni lakiesitys on hyvä ja tasapainoinen. Me eletään tällä hetkellä jatkuvasti muuttuvassa yhteiskunnassa, ja siinä myöskin tiedonvälitys ja uutisointi ovat muutoksessa, se on tosiasia. On erittäin hyvä, että tätä on käsitelty nimenomaan parlamentaarisesti, ja siten, minkä olen aistunut tänäänkin tässä keskustelussa, tämä lakiesitys varmaan saa kannatusta yli puoluerajojen.

On erittäin tärkeää, että tuetaan sananvapautta ja demokratian toimivuutta vahvistamalla vastuullisen median toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä sekä kansalaisten tasavertaisia mahdollisuuksia saada luotettavaa tietoa ja sivistää itseään. Yleisradiolla on tässä iso rooli, Yleisradion riippumattomuus turvataan, ja sen merkittävää roolia kaikkia suomalaisia palvelevana julkisena mediana tulee vahvistaa entisestään.

Keskusta kaiken kaikkiaan joka tilanteessa puolustaa kansalaisten tiedonsaantia ja laadukasta moniäänistä tiedonvälitystä ja journalismia, ja Yleisradio on tässä merkittävässä roolissa kaiken kaikkiaan.

Tärkeää on, että Yleisradiolla on alueellista toimintaa ja alueellista tehtävää. Se on tullut kaikissa tilanteissa hyvin esille: tulee äkillisiä uutisointeja, ja sieltä ihmiset saavat tietoa, ja sen pitää olla myöskin tasapuolista ja oikeudenmukaista. Terveen kriittinen, tasapuolinen,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2021 vp

avoin ja vapaa tiedonvälitys on tärkeä osa demokratiaa ja meidän yhteiskuntaamme, ja Ylen ilmainen tekstituotanto palvelee kaiken kaikkiaan erittäin laajaa joukkoa kansalaisia.

Kyllä on tärkeää myöskin puolustaa puolueetonta Yleisradiota. Se on eduskunnan radio, ja itse toivon, että tämä hallituksen esitys menee hyvin maaliin asti.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kymäläinen.

20.12 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Nyt käsittelyssä olevalla esityksellä on tarkoitus muuttaa yleisradiolakia niin, että Yleisradion julkaisemat tekstimuotoiset verkkosisällöt olisivat aiempaa enemmän kytköksissä sen julkaisemaan sisältöön, jossa on liikkuvaa kuvaa tai ääntä. Esityksellä siis tarkennetaan Ylen roolia julkisen palvelun media-yhtiönä ja muutetaan sitä koskevaa sääntelyä niin, että se on EU:n valtioneuvoston päätöksen mukainen. Kuten Yleä koskevien asioiden suhteen vakiintuneesti on tapana, esitys on valmisteltu parlamentaarisisessa yhteistyössä. On tärkeää huomata, että Yle on ennen kaikkea eduskunnan laki. Kaikki eduskuntaryhmät ovat olleet mukana tätä esitystä valmistelemissa. Ryhmän puheenjohtajat ovat hyvässä yhteistyössä neuvotelleet tästä esityksestä.

Nyt Yle-lain 7 §:ään ehdotettujen muutosten myötä Yle ei tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta voi julkaista tekstimuotoisia sisältöjä ilman, että ne liittyvät johonkin liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävään julkaisuun, esimerkiksi televisio- tai radio-ohjelmaan. Poikkeuksia olisivat Suomen Tietotoimiston tai muun kansallisen uutistoimiston kanssa yhteistyössä julkaistut lyhyet tekstimuotoiset sisällöt, lyhyet nopeisiin uutistilanteisiin liittyvät sisällöt, lain mukaan välitetyt viranomaistiedotukset, vähemmistökieliryhmien tekstimuotoiset sisällöt sekä kulttuuriin ja oppimiseen liittyvät sisällöt. Näin samalla mahdollistetaan Ylen tekstimuotoinen sisältötuotanto osana julkisen palvelun yleisradiotoimintaa sekä selkiytetään sääntelyn avulla kaupallisen median toimintaympäristöä.

Arvoisa rouva puhemies! Kaupalliset mediat ovat kiinnittäneet huomiota Ylen verkkosivuillaan julkaisemiin tekstimuotoisiin, artikkelimaisiin sisältöihin ja siihen, miten Ylen julkisen palvelun tehtävät on laissa määritelty. EU-komissio onkin tämän seurauksena katsonut, että Ylen julkisen palvelun tehtävien määrittelyä on tarkennettava niin, että siitä käy ilmi tekstimuotoisen sisällön pääsääntöinen liitännäisyys Yleisradion liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävään palveluun.

Vaikka nyt esitettävällä rajoituksella ei todennäköisesti olisi suuria vaikutuksia kaupallisen median verkkosisältöjen kysyntään sinänsä, se kuitenkin lisäisi kaupallisten mediayritysten varmuutta tulevaisuuden toimintaympäristössä. Lisäksi kaupalliset mediat voisivat muutoksen myötä jatkossa suunnata toimintaansa enemmän sellaisiin tekstisisältöihin, joita Yle ei enää julkaisisi.

Arvoisa rouva puhemies! Vuosittain tehtävän kyselytutkimuksen vuoden 2019 tulosten mukaan 87 prosenttia suomalaisista luottaa Ylen uutisiin ja yli puolet pitää Yleä ykkösuutistoimijana Suomessa. Tutkimuksen mukaan Yle on suomalaisten mielestä edelleen mediayhtiöistä luotettavin mutta myös muut tiedotusvälineet ovat kasvattaneet luottamustaan.

Ylen hallintoneuvoston jäsenenä pidän erityisen tärkeänä, että Ylen julkisen palvelun yleisradiotoiminnan edellytyksistä pidetään kiinni. Tästä huolimatta, vaikka Yleisradion rooli julkisen palvelun yleisradioyhtiönä on suomalaisessa yhteiskunnassa selvästi keskeinen, pidän nyt käsittelyssä olevaa esitystä hyvänä kompromissina kahden tavoitteen välillä. Meidän täytyy varoa liiallista vastakkainasetelmaa, ja meidän on myös huolehdittava kaupallisen median toimintaympäristöstä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 2/2021 vp

Arvoisa puhemies! Otamme tämän esityksen liikenne- ja viestintävaliokunnassa asiaan-
kuuluvasti huolelliseen käsittelyyn.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annet-
tava lausunto.